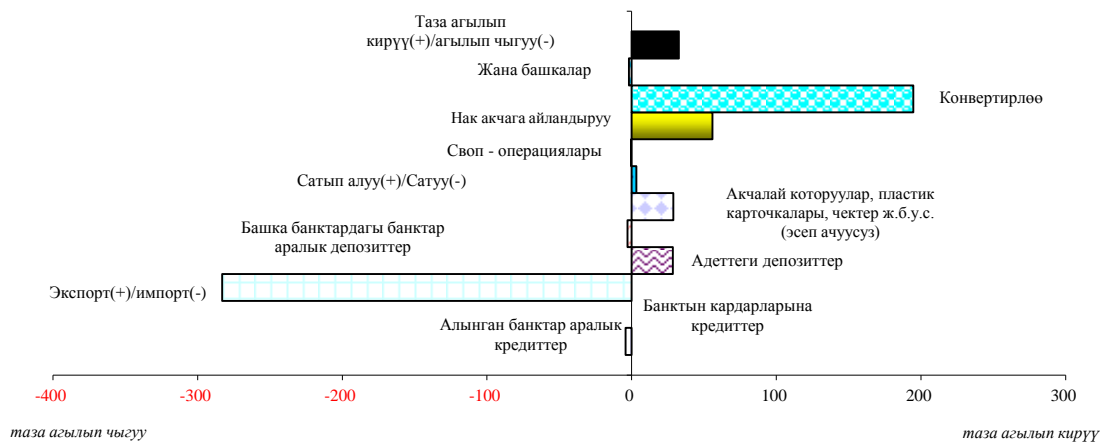

Валюта рыногу (2013-жылдын декабрь айы)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

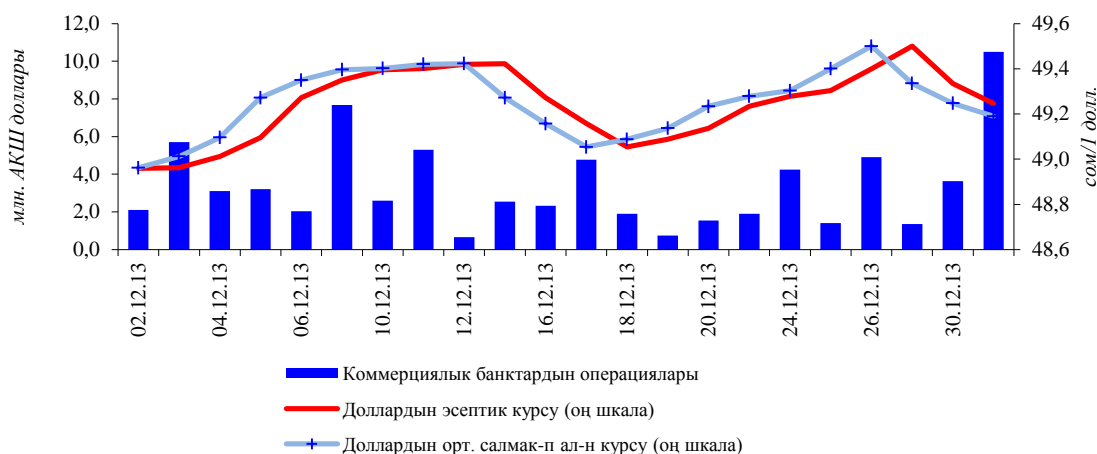

Декабрь айында жогорулоо тенденцияны улантуу менен банктар аралык валюта рыногундагы нак эмес валютаны сатып алуу-сатуу көлөмүнүн бир айлык көрсөткүчүнүн өсүшүнөн улам америка валютасынын алмашуу курсунун - бир АКШ доллары үчүн (+0,6 пайыз) 48,9590 сомдон тартып 49,2470 сомго чейин жогорулашы байкалган (2012-жылдын декабрь айында алмашуу курсу өткөн айдагыга салыштырганда 0,3 пайызга жогорулаган). Эсептик курстун жогорулашынын негизги баскычы кароого алынып жаткан мезгилдин биринчи жарымына туура келген. Рыноктогу ири катышуучулар тарабынан валютага карата сунушту адаттагыдай эле жогорку суроо-талап менен колдоо конвертациялоодон каражаттардын, ошондой эле банктардын конвертациялык операциялардын натыйжасында алынган долларлардын эсебинен жүзөгө ашырылган (1-график).

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде чөт өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 36,5 млрд. сом өлчөмүндө түптөлүү менен 8,7 пайызга көбөйгөн. Мунун себеби болуп бул рыноктун бардык сегменттериндеги иш жигердүүлүктүн көбөйүүсү болгон. Коммерциялык банктардын жүргүзгөн операцияларынын нак эмес көлөмү сандык мааниде алганда 4,5 млрд. сомго чейин 8,0 пайызга төмөндөгөн. Коммерциялык банктардын операцияларынын нак көлөмү 12,5 пайызга көбөйүү менен 27,8 млрд. сомго чейин жогорулуган. Мындан тышкары, алмашуу бюролорундагы нак операциялардын көлөмү 4,3 млрд. сомго чейин көбөйгөн, бул өткөн айдын тиешелүү көрсөткүчүнөн 5,7 пайызга жогору.

Банктар аралык валюта тооруктарындагы чогуу алгандагы жүгүртүү 74,2 млн. АКШ долларына чейин (-18,4 пайыз) төмөндөгөн. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк чет өлкө валютасын сатуу боюнча интервенцияларды жүргүзгөн эмес (2012-жылдын тиешелүү мезгилинде интервенциялар жүргүзүлгөн эмес) (2-график).

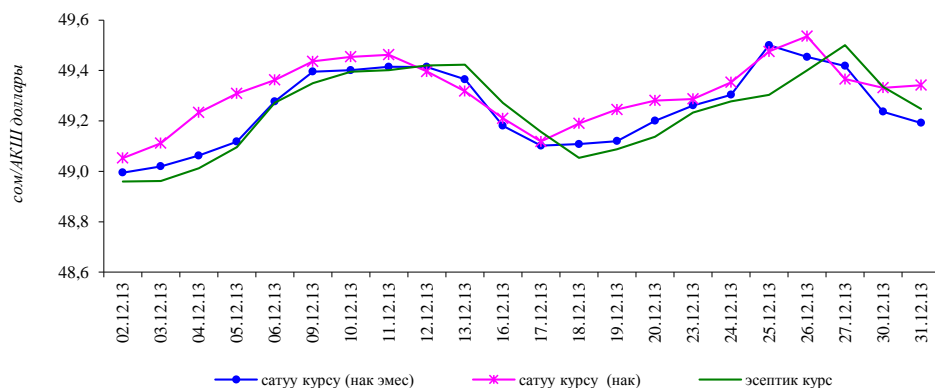
2-график. Банклар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

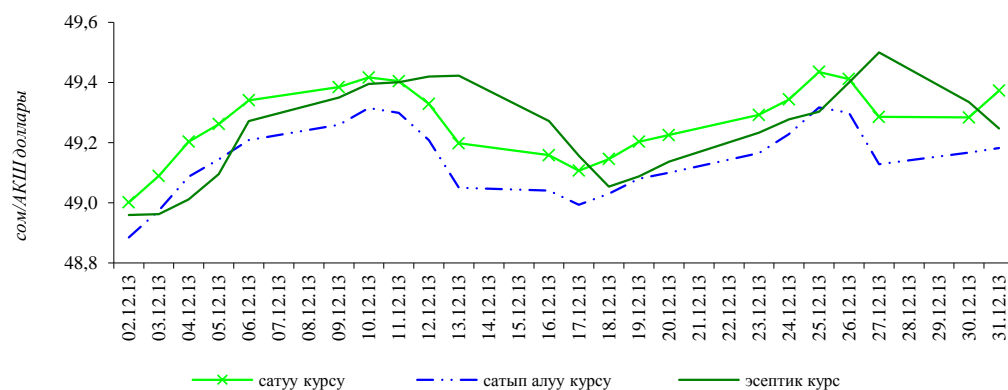
Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларын жүргүзгөн эмес.

Валютанын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүргөндө евро жана казак теңгеси менен жүргүзүлгөн операциялардын көлөмүнүн төмөндөшү байкалган. Мында, жүргүзүлгөн операциялардын жалпы көлөмүндөгү валюталардын үлүштүк катышы төмөндөгүдөй бөлүштүрүлгөн: АКШ долларында операциялардын салыштарма салмагы 1,0 пайыздык пунктка, 60,5 пайызга чейин; евро – 0,7 пайыздык пунктка, 2,4 пайызга чейин; казак теңгеси – 1,2 пайыздык пунктка, 6,4 пайызга чейин төмөндөгөн. Орус рублиндеги операциялардын үлүшү бир ай ичинде 2,9 пайыздык пунктка көбөйүү менен 30,7 пайызды түзгөн.

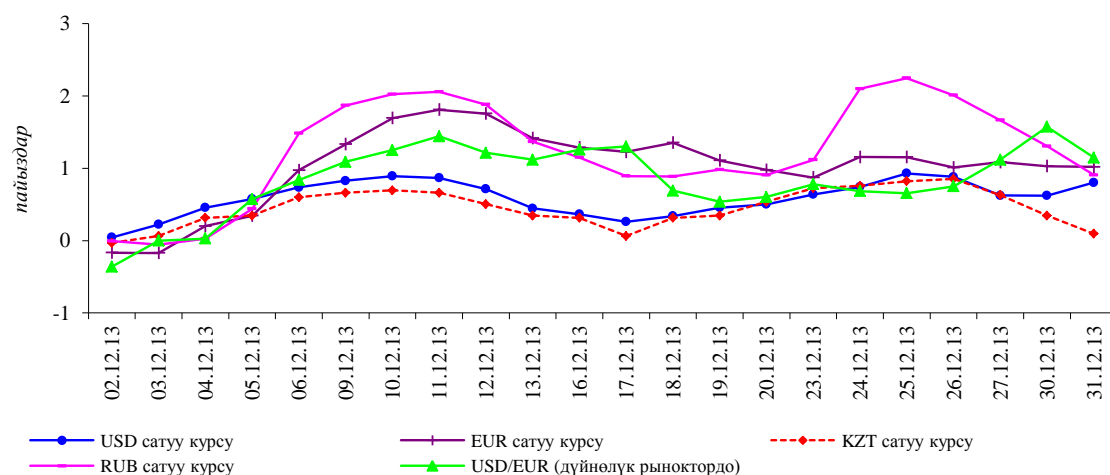
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмаштыруу бюролорундагы валюта курстарынын жана АКШ долларынын дүйнөлүк рынокторундагы өсүш арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай		Комм. банктардын накталай		Алмаштыруу бюролордун		
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	
2012	12	26 180,1	3 958,3	15,1	18 549,8	70,9	3 672,1	14,0
2013	01	22 335,6	3 330,8	14,9	15 850,9	71,0	3 153,8	14,1
	02	21 941,7	3 886,7	17,7	14 684,9	66,9	3 370,1	15,4
	03	23 135,9	4 960,9	21,4	14 642,8	63,3	3 532,2	15,3
	04	28 218,6	4 969,0	17,6	19 157,7	67,9	4 092,0	14,5
	05	26 955,3	5 200,4	19,3	18 183,9	67,5	3 570,9	13,3
	06	28 266,2	4 678,1	16,6	19 944,9	70,6	3 643,2	12,9
	07	37 930,0	5 752,4	15,2	27 754,2	73,2	4 423,4	11,7
	08	38 826,0	6 616,9	17,0	28 199,8	72,6	4 009,3	10,3
	09	39 130,5	6 104,3	15,6	29 125,7	74,4	3 900,5	10,0
	10	42 897,0	7 102,4	16,6	31 612,2	73,7	4 182,4	9,8
	11	33 607,6	4 884,3	16,6	24 675,1	73,4	4 048,2	12,1
	12	36 538,7	4 492,4	14,5	27 766,9	76,0	4 279,3	11,7

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар		
		көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	
2012	12	26 180,1	15 270,4	58,3	799,9	3,1	7 780,8	29,7	2 322,7	8,9	6,3	0,0
2013	01	22 335,6	13 317,6	59,6	763,0	3,4	6 716,9	30,1	1 532,3	6,9	5,8	0,0
	02	21 941,7	13 266,5	60,5	778,9	3,6	6 338,3	28,9	1 551,9	7,1	6,1	0,0
	03	23 135,9	14 183,3	61,3	840,9	3,6	5 893,0	25,5	2 210,0	9,6	8,7	0,0
	04	28 218,6	17 043,6	60,4	954,3	3,4	7 487,5	26,5	2 722,6	9,6	10,6	0,0
	05	26 955,3	15 437,5	57,3	889,9	3,3	7 674,7	28,5	2 942,7	10,9	10,3	0,0
	06	28 266,2	16 175,0	57,2	961,9	3,4	8 522,8	30,2	2 597,1	9,2	9,5	0,0
	07	37 930,0	22 098,6	58,3	1 035,7	2,7	11 164,6	29,4	3 615,8	9,5	15,5	0,0
	08	38 826,0	22 692,5	58,5	1 210,1	3,1	10 660,6	27,5	4 253,1	11,0	9,7	0,0
	09	39 130,5	23 373,9	59,7	1 091,5	2,8	11 996,7	30,7	2 655,5	6,8	13,0	0,0
	10	42 897,0	25 505,5	59,5	1 594,2	3,7	12 772,4	29,8	3 016,8	7,0	8,2	0,0
	11	33 607,6	20 652,9	61,5	1 017,2	3,0	9 355,4	27,8	2 575,5	7,7	6,7	0,0
	12	36 538,7	22 098,3	60,5	860,5	2,4	11 222,1	30,7	2 348,7	6,4	9,0	0,02

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
2012	12	47,4012	62,6573	1,5607	0,3145	0,3%	2,2%	2,6%	0,2%
2013	01	47,7696	64,5105	1,5909	0,3167	0,8%	3,0%	1,9%	0,7%
	02	47,5676	62,2279	1,5535	0,3162	-0,4%	-3,5%	-2,3%	-0,2%
	03	47,9610	61,4884	1,5430	0,3180	0,8%	-1,2%	-0,7%	0,6%
	04	48,1717	63,0543	1,5412	0,3185	0,4%	2,5%	-0,1%	0,2%
	05	48,2300	62,5230	1,5268	0,3192	0,1%	-0,8%	-0,9%	0,2%
	06	48,6409	63,4543	1,4867	0,3207	0,9%	1,5%	-2,6%	0,5%
	07	48,8745	64,8613	1,4860	0,3192	0,5%	2,2%	0,0%	-0,5%
	08	48,7243	64,5305	1,4655	0,3189	-0,3%	-0,5%	-1,4%	-0,1%
	09	48,6197	65,6731	1,5032	0,3165	-0,2%	1,8%	2,6%	-0,7%
	10	48,5027	66,7809	1,5128	0,3143	-0,2%	1,7%	0,6%	-0,7%
	11	48,9590	66,6234	1,4750	0,3186	0,9%	-0,2%	-2,5%	1,4%
	12	49,2470	67,7048	1,5047	0,3206	0,6%	1,6%	2,0%	0,6%

4-таблица. Алмашуу бюролорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чыкканын четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
2012	12	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,9%	0,7%	-0,5%
2013	01	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	0,0%	0,2%	0,2%	0,1%	0,7%	4,3%	3,6%	1,4%
	02	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	-0,3%	-2,9%	-1,8%	0,0%
	03	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,6%	-1,5%	-1,1%	0,4%
	04	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,5%	2,3%	-0,2%	0,0%
	05	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	-0,4%	-1,0%	0,4%
	06	0,2%	0,4%	0,7%	0,7%	0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	0,5%	1,1%	-2,7%	0,1%
	07	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,8%	1,8%	0,8%	-0,3%
	08	0,3%	0,5%	0,7%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	-0,4%	-0,1%	-2,9%	-0,4%
	09	0,3%	0,4%	0,6%	0,8%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	-0,1%	1,7%	4,1%	-0,3%
	10	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	-0,3%	1,6%	0,8%	-0,5%
	11	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,9%	0,0%	-2,2%	0,8%
	12	0,3%	0,4%	0,6%	0,6%	0,1%	0,1%	0,2%	0,1%	0,8%	1,0%	0,9%	0,1%